



ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI
Puhelin (vaihde) 64 25 11 Postisiirto 120811
Liikepankit Osuuskassat Säästöpankit tili 5041

Yleiskirje n:o 13/62

1.11.1962

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille

Asia: TEL 6 § 3 momentin soveltaminen

Työkyvyttömyyseläkettä myönnettäessä tulee yleensä harkittavaksi TEL 6 §:n 3 momentin säännösten soveltaminen. Nämä säännökset sisältävät sellaisia kohtia, joiden soveltamisessa voidaan ottaa käytäntöön erilaisia periaatteita. Kun on suotavaa, että eläkelaitokset pyrkisivät yhtenäiseen käytäntöön, Eläketurvakeskus on päättänyt suositella seuraavaa.

TEL 6 §:n 3 momentti sisältää säännökset työkyvyttömyyseläkkeen perusteena olevan palvelusajan laskemisesta kahdessa tapauksessa: 1. kun sairaus, vika tai vamma on saatu työsuhteen kestäessä, ja 2. kun työntekijä myöhemmin uudelleen tulee työkyvyttömäksi saman sairauden, vian tai vamman johdosta, jonka perusteella hän aikaisemmin on saanut työkyvyttömyyseläkettä. Näitä tapauksia tarkastellaan seuraavassa erikseen.

1. Työkyvyttömyyseläke työsuhteen kestäessä saadun sairauden, vian tai vamman perusteella

Kysymyksessä olevia säännöksiä sovellettaessa pidetään silmällä työntekijän viimeistä sellaista työsuhdetta, jonka perusteella hän TEL

4 §:n 4 momentissa olevat rajoitussäännökset huomioon ottaen on oikeutettu työkyvyttömyyseläkkeeseen. Rajoitussäännösten suhteen viitataan Eläketurvakeskuksen yleiskirjeen n:o 6/62 liitteenä olevaan muistioon.

TEL 6 §:n 3 momentissa käytetään sanontaa "työkyvyttömyyseläkkeen perusteena oleva sairaus, vika tai vamma". Vaikka sanonta ei ole aivan sama kuin TEL 4 §:n 4 momentissa käytetty "työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma", täytynee katsoa, että molemmissa lainkohdissa tarkoitetaan samaa asiaa. Näin ollen sairaus, vika tai vamma katsotaan "saaduksi" silloin, kun sairaus alkaa antaa sellaisia oireita taikka vika tai vamma tulee niin vaikeaksi, että se selvästi haittaa työntekijän normaalia työntekoa kysymyksessä olevassa työsuhteessa.

Nyt puheena olevien säännösten soveltaminen edellyttää, että työkyvyttömyys on alkanut viimeistään ennen kuin vuosi on kulunut työsuhteen päättymisestä. Viimeksi mainittu ajankohta määräytyy yleisten työoikeudellisten säännösten mukaan. Kun TEL 6 §:n 3 momentissa edellytetään, että "tässä laissa tarkoitettu työkyvyttömyys" on alkanut sanotun ajanjakson sisällä, ei sillä tarkoiteta, että työntekijälle tuolloin on pitänyt syntyä oikeus työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen, vaan vaaditaan ainoastaan, että sairaus, vika tai vamma sillä hetkellä aiheuttaa sellaisen työkyvyttömyyden, jota kysymyksessä olevaan työsuhteeseen liittyvien eläketurvan ehtojen mukaan edellytetään työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Jos esimerkiksi työsuhteeseen sovelletaan TEL:n minimiturvan ehtoja, katsotaan työkyvyttömyyden alkaneen silloin, kun työntekijä on tullut KEL 22 §:ssä säädetyllä tavalla kykenemättömäksi huolehtimaan itsestään työllä, riippumatta siitä, mistä ajankohdasta lukien hänelle on työkyvyttömyyden perusteella myönnetty kansaneläke. Milloin eläketurvan ehtojen mukaan työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisen suhteen sovelletaan määrätyn pituista odotusaikaa, katsotaan työkyvyttömyyden alkaneen samalla hetkellä kuin

odotusajankin laskeminen.

Näyttövelvollisuuden suhteen on todettava, että pääsäännöksi ilmeisesti on tarkoitettu, että työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa laskettaessa noudatetaan TEL 6 §:n 3 momentin säännöksiä. Yleensä on eläkkeen hakijan velvollisuutena näyttää sairauden, vian tai vamman olemassaolo ja myös sen alkamisajankohta. Eläkelaitoksen asiaksi jää kuitenkin osoittaa ne erityiset syyt, joiden takia eläkkeen suuruutta määrättäessä ei sovelleta TEL 6 §:n 3 momentin säännöksiä, sikäli kun eläkettä haetaan lyhyen ajan kuluttua hakemuksessa väitetyt työkyvyttömyyseläkeoikeuden alkamisesta.

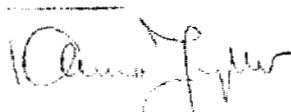
2. Uusi työkyvyttömyyseläke saman sairauden, vian tai vamman perusteella

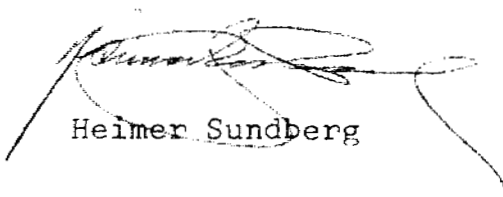
Jos työntekijä on saanut työkyvyttömyyseläkkeen, joka sittemmin on päättynyt, ja jos hän tulee uudelleen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutetuksi saman sairauden, vian tai vamman perusteella, maksetaan työkyvyttömyyseläke TEL 6 §:n 3 momentin viimeisen lauseen mukaan samojen perusteiden mukaisesti kuin sitä hänelle aikaisemmin suoritettiin. Tätä säännöstä tulkittaessa on otettava huomioon koko se momentti, jossa se esiintyy. Aikaisemmin saadulla työkyvyttömyyseläkkeellä tarkoitetaan siten vain sellaista, johon on sovellettu TEL 6 §:n 3 momentissa säädettyä laskusääntöä. Jos työntekijä on aikaisemmin saanut työkyvyttömyyseläkkeen yksinomaan vapaakirjojen perusteella, ei nyt puheena olevaa säännöstä voida soveltaa.

Lääketieteellisellä perusteella on ratkaistava, onko kysymys saman sairauden uusiutumista vai uudesta samanlaisesta sairaudesta. Pelkästään saman diagnoosin ei tarvitse merkitä saman sairauden uusiutumista, ei edes silloin kun henkilöllä voidaan katsoa olevan taipumusta määrätyn tyyppisiin sairauksiin. Yleisenä periaatteena voidaan pitää, että mitä pitempi aika on kulunut aikaisemman työkyvyttömyyden päättymi-

sestä sitä vähemmän on syytä olettaa kysymyksen olevan saman sairauden uusiutumisesta. Vain poikkeustapauksessa voitaneen katsoa saman sairauden uusiutuneen, kun työkyvyn palautumisesta on kulunut kaksi vuotta tai enemmän.

ELÄKETURVAKESKUS


Tauno Jylhä


Heimer Sundberg